YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

22 päivänä marraskuuta 2007 *

Asiassa C-525/04 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan nojalla tehdystä valituksesta, joka on pantu vireille 27.12.2004,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään J. M. Rodríguez Cárcamo, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa vastapuolena ja muuna osapuolena ovat

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja J. Buendía Sierra, avustajanaan Rechtsanwalt M. Núñez-Müller, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Lenzing AG, kotipaikka Lenzing (Itävalta), edustajanaan Rechtsanwalt U. Soltész,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Tizzano (esittelevä tuomari), R. Schintgen, A. Borg Barthet ja E. Levits,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.12.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.2.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Espanjan kuningaskunta vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-36/99, Lenzing vastaan komissio, 21.10.2004 antaman tuomion (Kok. 2004, s. II-3597; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se kumosi

osittain Espanjan Torrelavegan kaupungissa (Kantabria) sijaitsevalle Sniace SA:lle myöntämästä valtiontuesta 28.10.1998 tehdyn komission päätöksen 1999/395/EY (EYVL 1999, L 149, s. 40; jäljempänä 28.10.1998 tehty päätös), sellaisena kuin se on muutettuna 20.9.2000 tehdyllä komission päätöksellä 2001/43/EY (EYVL 2001, L 11, s. 46; jäljempänä riidanalainen päätös).

Asian taustalla olevat tosiseikat

2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esittää asian taustalla olevat tosiseikat valituksenalaisen tuomion 8–29 kohdassa seuraavasti:

"8 Lenzing AG [jäljempänä Lenzing] on itävaltalainen yhtiö, joka valmistaa ja myy selluloosakuituja (viskoosi, modaali ja lyocell).

9 Sniace SA (jäljempänä Sniace) on espanjalainen yhtiö, joka valmistaa selluloosaa, paperia, viskoosikuituja, synteettisiä kuituja ja natriumsulfaattia. – –

10 Maaliskuussa 1993 espanjalaiset tuomioistuimet määräsivät Sniacen, jolla oli ollut useita vuosia taloudellisia ja rahoituksellisia vaikeuksia, maksut keskeytettäviksi. Lokakuussa 1996 Sniacen yksityiset velkojat tekivät sopimuksen, jolla ne muunsivat 40 prosenttia kyseiseltä yritykseltä olevista saatavistaan yrityksen osakkeiksi ja tämän sopimuksen johdosta maksujen keskeytys kumottiin. Sniacen julkiset velkojat käyttivät pidättäytymisoikeuttaan ja päättivät olla osallistumatta kyseiseen sopimukseen.

11 Sniace teki Fogasan [Espanjan palkkaturvalaitos] kanssa 5.11.1993 ja 31.10.1995 sopimukset maksamatta jääneiden palkkojen ja Fogasan Sniacen työntekijöille suorittamien korvausten takaisinmaksusta. Ensimmäisessä sopimuksessa sovittiin 897 652 789 Espanjan pesetan (ESP) suuruisen määrän – jota korotettiin 465 055 911 ESP:n suuruisella korolla, joka oli laskettu 10 prosentin laillisen koron mukaan – takaisinmaksusta kahdeksan vuoden aikana siten, että maksut suoritetaan puolivuosittain (jäljempänä 5.11.1993 tehty sopimus). Toisessa sopimuksessa sovittiin 229 424 860 ESP:n suuruisen määrän – jota korotettiin 110 035 018 ESP:n suuruisella korolla, joka oli laskettu 9 prosentin laillisen koron mukaan – takaisinmaksusta kahdeksan vuoden aikana siten, että maksut suoritetaan puolivuosittain (jäljempänä 31.10.1995 tehty sopimus). Fogasan saamisten vakuudeksi Sniace kiinnitti 10.8.1995 kaksi kiinteistöään Fogasan eduksi. Sniacen näiden kahden sopimuksen puitteissa takaisin maksama määrä kesäkuuhun 1998 mennessä oli 189 963 594 ESP.

12 Sosiaaliturvalaitoksen talousosasto (jäljempänä TGSS) teki 8.3.1996 Sniacen kanssa sopimuksen järjestelläkseen uudelleen tämän maksamattomia sosiaaliturvamaksuja, joiden kokonaismäärä oli 2 903 381 848 ESP ja jotka olivat syntyneet tammikuun 1991 ja helmikuun 1995 välisenä aikana (jäljempänä 8.3.1996 tehty sopimus). Kyseisessä sopimuksessa sovittiin 9 prosentin laillisella korolla korotetun määrän takaisinmaksusta 96 kuukausimaksulla, jotka jatkuvat maaliskuuhun 2004 saakka. Sopimusta muutettiin 7.5.1996 tehdyllä sopimuksella, jonka mukaan takaisinmaksua lykätään vuodella ja se toteutetaan 84 kuukausierällä sekä soveltamalla 9 prosentin laillista korkoa (jäljempänä 7.5.1996 tehty sopimus). Koska Sniace ei noudattanut näitä sopimuksia, ne korvattiin uudella, kyseisen yhtiön ja TGSS:n välisellä 30.9.1997 tehdyllä sopimuksella (jäljempänä 30.9.1997 tehty sopimus). Helmikuun 1991 ja helmikuun 1997 väliseltä ajalta maksamatta jääneistä sosiaaliturvamaksuista koostuva takaisinmaksettava määrä oli 3 510 387 323 ESP, jota korotettiin 615 056 349 ESP:n suuruisella viivästyskorotuksella, ja se oli suoritettava kymmenen vuoden kuluessa. Kahden ensimmäisen vuoden aikana maksettiin ainoastaan korot, joiden vuosittainen määrä oli 7,5 prosenttia, ja seuraavina vuosina maksettiin sekä pääoma että korot. Huhtikuuhun 1998 mennessä Sniace oli maksanut takaisin 30.9.1997 tehdyn sopimuksen puitteissa 216 118 863 ESP.

13 [Lenzing] teki 4.7.1996 komissiolle kantelun, jonka kohteena oli joukko valtiontukia, joita se väitti myönnetyn Sniacelle 80-luvun alusta lähtien useiden vuosien ajan. Kantaja lähetti komissiolle lisätietoja 26.11.1996 ja 9.12.1996 päivätyillä kirjeillä. Espanjan viranomaiset ovat esittäneet huomautuksia 17.2.1997 päivätyllä kirjeellä.

– –

16 Komissio ilmoitti Espanjan hallitukselle 7.11.1997 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan (josta on tullut EY 88 artiklan 2 kohta) mukainen menettely eräiden [Lenzingin] esiintuomien väitettyjen tukien osalta, joiden joukossa olivat 5.11.1993 ja 31.10.1995 tehdyt sopimukset sekä 'sosiaaliturvamaksujen maksamatta jättäminen vuodesta 1991 alkaen', ja pyysi tätä esittämään huomautuksensa. Muille jäsenvaltioille ja niille, joiden etua asia koskee, ilmoitettiin kyseisen menettelyn aloittamisesta julkaisemalla mainittu kirje Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 14.2.1998 (EYVL C 49, s. 2) ja näitä pyydettiin esittämään mahdolliset huomautuksensa asiassa. Espanjan hallitus esitti huomautuksensa 19.12.1997 päivätyllä kirjeellä. Muut, joiden etua asia koski, esittivät huomautuksensa – joiden joukossa [Lenzingin] 27.3.1998 päivätyllä kirjeellä esittämät huomautukset – joihin Espanjan hallitus otti kantaa 24.6.1998 päivätyllä kirjeellä. Mainittu hallitus vastasi komission 23.2.1997 päivätyssä kirjeessä esittämiin kysymyksiin 16.4.1998 päivätyllä kirjeellä.

17 Komissio teki 28.10.1998 edellä mainitun [28.10.1998 tehdyn] päätöksen.

18 Päätöksen päätösosa kuuluu seuraavasti:

'1 artikla

Seuraava valtiontuki, jonka Espanja on pannut täytäntöön [Sniacen] hyväksi, ei sovellu yhteismarkkinoille:

a) siltä osin kuin korkokanta oli markkinakorkoja alhaisempi, Sniacen ja [TGSS:n] 8.3.1996 tekemä sopimus (sellaisena kuin se on muutettuna 7.5.1996 tehdyllä sopimuksella), joka koskee 2 903 381 848 pesetan velkapääoman uudelleenjärjestelyä ja jota muutettiin uudelleen 30.9.1997 tehdyllä sopimuksella, joka koskee 3 510 387 323 pesetan velkapääoman uudelleenjärjestelyä; ja

b) siltä osin kuin korkokanta oli markkinakorkoja alhaisempi, Sniacen ja [Fogasan] 5.11.1993 ja 31.10.1995 tekemät sopimukset, jotka koskevat 1 362 708 700 pesetan ja 339 459 878 pesetan määriä (korko mukaan luettuna).

[EY 88 artiklan 2 kohdan] nojalla aloitetun menettelyn kohteena olevat muut seikat eli lailla 7/93 hyväksytty yhteensä miljardin ESP:n takaus lainalle, rakennettavaksi suunnitellun jätteenkäsittelylaitoksen rahoitusjärjestely ja Torrelavegan kaupunginvaltuuston osittain peruuttamat velat eivät sisällä tukea ja menettely niiden osalta voidaan lopettaa. Espanjan on kuitenkin ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tekopäivästä Torrelavegan kaupunginvaltuuston tekemistä muutetuista arvioista, jotka koskevat Sniacen elinkeinoveroja vuodesta 1995 lähtien. Vuosina 1987–1995 maksamatta jätetyistä ympäristöveroista komissio tekee aikanaan erillisen päätöksen.

2 artikla

1. Espanjan kuningaskunnan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitetun ja tuensaajalle laittomasti maksetun tuen perimiseksi takaisin

– –'

19 Yhteisöjen tuomioistuimeen 24.12.1998 jättämällään kannekirjelmällä Espanjan kuningaskunta nosti kumoamiskanteen 28.10.1998 tehdystä päätöksestä (asia C-479/98). Menettelyä kyseisessä asiassa lykättiin ensimmäisen kerran yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 23.2.1999 tekemällä päätöksellä siihen saakka, kunnes yhteisöjen tuomioistuin antaa ratkaisun asiassa C-342/96, Espanja vastaan komissio, jossa oli ratkaistavana samanlaisia kysymyksiä.

– –

21 Yhteisöjen tuomioistuin antoi 29.4.1999 tuomion asiassa C-342/96 (Kok. 1999, s. I-2459; jäljempänä Tubacex-tuomio). Yhteisöjen tuomioistuin totesi aluksi, että Fogasa ei myöntänyt lainoja konkurssi- ja kriisiyrityksille, vaan se täytti kaikki työntekijöiden oikeutetut vaatimukset varoilla, jotka se maksoi ja peri yrityksiltä myöhemmin takaisin. Yhteisöjen tuomioistuin lisäsi, että Fogasa voi tehdä maksamiensa määrien takaisinperinnän helpottamiseksi maksusopimuksia, joissa voidaan sopia maksunlykkäyksistä tai maksun jakamisesta eriin, ja että vastaavasti TGSS voi myöntää maksamattomia sosiaalivakuutusmaksuja koskevia maksunlykkäyksiä tai jakaa maksut eriin. Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuin totesi, että valtio ei ole toiminut julkisen sektorin sijoittajana,

jonka toimintaa olisi verrattava sellaisen yksityisen sijoittajan toimintaan, joka sijoittaa pääomaansa saadakseen sille tuottoa lyhyellä tai lyhyehköllä aikavälillä, vaan se on toiminut 'julkisen sektorin velkojana, joka pyrkii samoin kuin yksityinen velkoja vastaavassa tilanteessa perimään takaisin saatavansa ja tekee tämän vuoksi velallisen kanssa sopimuksia, joiden mukaan kertyneiden velkojen osalta myönnetään maksunlykkäystä ja velat jaetaan maksueriin, jotta niiden takaisinmaksua helpotettaisiin' (46 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että kyseessä olevat sopimukset oli tehty sellaisen tilanteen vuoksi, joka edelsi Tubacexin oikeudellista velvollisuutta maksaa Fogasalle sen maksamat palkka-saatavat ja maksaa maksamatta jääneet sosiaalivakuutusmaksut, eikä näiden sopimusten perusteella siten syntynyt uusia velkoja, jotka Tubacexin olisi tullut maksaa viranomaisille (47 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin totesi lopuksi, että 'tällaisista veloista kannetaan yleensä korkoja, joilla pyritään korvaamaan velkojalle siitä aiheutunut vahinko, että velallinen on täyttänyt velvoitteensa velan maksamiseen myöhässä, eli kyseiset korot ovat viivästyskorkoja' ja että 'siinä tapauksessa, että julkisen sektorin velkojan käyttämä viivästyskorkokanta poikkeaa yksityisten velkojien käyttämästä viivästyskorkokannasta, olisi sovellettava viimeksi mainittua korkokantaa, jos se on korkeampi kuin ensiksi mainittu korkokanta' (48 kohta). Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin kumosi päätöksen 97/21 'siltä osin kuin siinä todetaan, että Espanjan kuningaskunnan toimenpiteet Tubacexin hyväksi ovat ristiriidassa [EY 87] artiklan kanssa sen vuoksi, että niihin rahamääriin, joita [Tubacexin] on maksettava Fogasalle ja [TGSS:lle], sovellettava yhdeksän prosentin korkokanta on alempi kuin markkinakorot'.

– –

23 Tubacex-tuomion johdosta komissio tutki uudelleen 28.10.1998 antamansa päätöksen. Se ilmoitti 16.2.2000 päivätyllä kirjeellä Espanjan hallitukselle aikomuksestaan aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely '[28.10.1998 tehdyn] päätöksen 1 artiklassa mainittujen ja yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todettujen tukien' osalta ja pyysi tätä esittämään huomautuksensa asiassa. – –

24 Komissio teki 20.9.2000 [riidanalaisen] päätöksen.

– –

26 [Komissio] katsoi [edellä mainitussa] päätöksessä, että 'Fogasan ja Sniacen väliset takaisinmaksusopimukset sekä sosiaaliturvaviraston ja Sniacen väliset velkajärjestelysopimukset eivät [olleet] valtiontukea' (31 perustelukappale) ja että näin ollen '[28.10.1998 tehtyä päätöstä oli] aiheellista muuttaa' (32 perustelukappale).

27 [Riidanalaisen] päätöksen päätösosa kuuluu seuraavasti:

'1 artikla

[28.10.1998 tehtyä päätöstä] muutetaan seuraavasti:

1) 1 artiklan ensimmäinen kohta korvataan seuraavalla:

'Seuraavassa mainitut toimenpiteet, jotka Espanja on toteuttanut [Sniacen] hyväksi, eivät ole valtiontukea:

a) Sniacen ja [TGSS:n] 8 päivänä maaliskuuta 1996 tekemä sopimus (sellaisena kuin se on muutettuna 7 päivänä toukokuuta 1996 tehdyllä sopimuksella), joka koskee 2 903 381 848 Espanjan pesetan (17 449 676,34 euron) velkapääoman uudelleenjärjestelyä ja jota muutettiin uudelleen 30 päivänä

syyskuuta 1997 tehdyllä sopimuksella, joka koskee 3 510 387 323 [ESP:n] (21 097 852,72 euron) velkapääoman uudelleenjärjestelyä;

b) Sniacen ja [Fogasan] 5 päivänä marraskuuta 1993 ja 31 päivänä lokakuuta 1995 tekemät sopimukset, jotka koskevat 1 362 708 700 Espanjan pesetan (8 190 044,23 euron) ja 339 459 878 [ESP:n] (2 040 194,96 euron) määriä.'

2) Kumotaan 2 artikla.

– –'

– –

29 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 4.12.2000 antamalla määräyksellä asia C-479/98 poistettiin yhteisöjen tuomioistuimen rekisteristä."

Menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

3 Lenzing nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 11.2.1999 toimitetulla kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin 28.10.1998 tehdyn päätöksen kumoamista osittain. Komission tehtyä riidanalaisen päätöksen Lenzing esitti huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa

12.2.2001 kirjatulla kirjeellä, jossa se muun muassa muotoili vaatimuksensa uudelleen ja vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklan sikäli kuin siinä todetaan, että saatavien, viivästyskorotusten ja korkojen, jotka olisi tullut suorittaa TGSS:lle, perimättä jättäminen, 8.3.1996, 7.5.1996 ja 30.9.1997 tehdyt sopimukset, saatavien ja viivästyskorkojen, jotka olisi tullut suorittaa Fogasalle, perimättä jättäminen, sekä 5.11.1993 ja 31.10.1995 tehdyt sopimukset eivät muodostaneet EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

4 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ensinnäkin hylkäsi Espanjan kuningaskunnan ja komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen ja totesi, että riidanalaisen päätöksen oli katsottava koskevan Lenzingiä erikseen.

5 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 73 kohdassa yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan muut, kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan niitä erikseen ainoastaan silloin, kun tämä päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu.

6 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti mainitun tuomion 74 kohdassa, että erityisesti valtiontukien osalta on katsottu, että EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisen, yksittäistä tukea koskevan muodollisen tutkintamenettelyn (jäljempänä muodollinen tutkintamenettely) lopettamisesta tehty komission päätös koskee erikseen paitsi tuensaajayritystä myös kilpailevia yrityksiä, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet tähän menettelyyn, edellyttäen, että riidanalaisen päätöksen kohteena oleva tukitoimenpide on merkittävästi vaikuttanut niiden markkina-asemaan (asia 169/84, Cofaz ym. v. komissio, tuomio 28.1.1986, Kok. 1986, s. 391, Kok. Ep. VIII, s. 439, 25 kohta).

7 Ensinnäkin Lenzingin osallistumisesta muodolliseen tutkintamenettelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 77–79 kohdassa, että kyseinen menettely aloitettiin Lenzingin tekemän kantelun johdosta ja että se osallistui siihen aktiivisesti esittämällä yksityiskohtaisia huomautuksia.

8 Toiseksi Lenzingin kilpailuaseman vahingoittamisen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa, että tutkittavaksi ottamisen arvioimisvaiheessa riittää, että kantaja esittää asianmukaisella tavalla syyt, joiden vuoksi komission päätös on omiaan vahingoittamaan sen oikeutettuja intressejä vaikuttamalla merkittävällä tavalla sen asemaan kyseisillä markkinoilla.

9 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 81–91 kohdassa väitteet, jotka Lenzing oli esittänyt näyttääkseen toteen sen, että sen markkina-asemaa oli loukattu. Mainitut kohdat kuuluvat seuraavasti:

"81 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava, että [Lenzing] on kannekirjelmässään korostanut sitä seikkaa, että väitetyillä tuilla on vahingoitettu sen kilpailuasemaa viskoosikuitumarkkinoilla, koska tukien ansiosta Sniace jatkoi keinotekoisesti toimintaansa, vaikka kyseisille markkinoille oli ominaista tuottajien varsin rajallinen määrä, voimakas kilpailu ja merkittävä ylikapasiteetti.

82 Osoittaakseen ylikapasiteetin olemassaolon [Lenzing] viittasi nimenomaisesti eräisiin niiden huomautusten sivuihin, joita se oli [muodollisen tutkintamenettelyn] aloittamisen johdosta esittänyt 27.3.1998 ja jotka ovat kannekirjelmän liitteenä. Mainituilla sivuilla esitetään kansainväliseltä raion- ja synteettikuitukomitealta (CIRFS) peräisin olevat tiedot viskoosikuidun kulutuksesta, tuotannosta ja tuotantokapasiteetista yhteisössä vuosina 1992–1997.

83 [Lenzing] on lisäksi istunnossa viitannut eräisiin tietoihin, jotka esitetään sen 4.7.1996 päivätyssä kantelussa, joka on niin ikään kannekirjelmän liitteenä. Kyseisessä kantelussa kantaja esittää selvityksen viskoosikuitumarkkinoista, yksilöi markkinoilla toimivat viskoosin tuottajat esittämällä arvion kunkin tuottajan tuotantokapasiteetista ja esittää täsmennyksiä Sniacen vuosina 1991–1995 myymistä viskoosikuitumääristä erittelemällä muun muassa määrät, jotka on myyty Espanjassa, ja määrät, jotka on viety Italiaan.

84 Komissio ei ole esittänyt mitään sellaisia seikkoja, joilla [Lenzingin] esittämien tietojen oikeellisuus asetettaisiin kyseenalaiseksi. Komissio päinvastoin myöntää sekä prosessiväitteessään että 28.10.1998 tehdyssä päätöksessä, että viskoosikuitumarkkinat kärsivät ylituotannosta. Kyseisen päätöksen 74 perustelukappaleessa komissio toteaa nimenomaisesti, että 'Sniacen toimiala on taantuva, minkä vuoksi jotkut sen kilpailijoista ovat järkeistäneet kapasiteettiaan', että 'kyseisten kuitujen tuotanto Euroopan talousalueella laski 760 000 tonnista vuonna 1992 684 000 tonniin vuonna 1997 (kymmenen prosentin lasku), ja kulutus laski 11 prosenttia kyseisenä ajanjaksona' ja että 'keskimääräinen kapasiteetin käyttöaste kyseisenä ajanjaksona oli noin 84 prosenttia, mikä on alhainen ottaen huomioon alan pääomavaltaisuus'.

85 Lisäksi on korostettava, että komissio on myöntänyt sekä 28.10.1998 tehdyssä päätöksessä (80 perustelukappale) että [riidanalaisessa] päätöksessä (29 perustelukappale), että Sniacen merkittävien taloudellisten vaikeuksien vuoksi sen selviytyminen oli ollut kyseenalaista ja jos TGSS olisi ryhtynyt perimään saatavansa, seurauksena olisi ollut yrityksen sulkeminen. Siten, kun otetaan huomioon markkinoilla toimivien tuottajien erittäin vähäinen määrä ja siellä ilmenevä tuotannon ylikapasiteetti, Sniacen sulkemisella olisi voinut olla huomattavia vaikutuksia jäljellä olevien kilpailijoiden kilpailutilanteeseen, koska siitä olisi aiheutunut niiden ylikapasiteetin väheneminen ja kaupallisen tilanteen paraneminen. Vaikka Sniace ei kuulunutkaan yhteisön merkittävimpiin viskoosikuidun tuottajiin, sen markkina-asema ei suinkaan ollut merkityksetön.

On myös huomautettava, että komissio on maininnut 28.10.1998 tehdyn päätöksen yhdeksännessä perustelukappaleessa, että Sniacen viskoosikuidun tuotantokapasiteetti on 'noin 32 000 tonnia (noin yhdeksän prosenttia yhteisön tuotantokapasiteetista)'.

86 On todettava, että nämä seikat ovat omiaan osoittamaan, että riidanalaisella päätöksellä loukattiin merkittävästi [Lenzingin] markkina-asemaa.

87 [Lenzing] on lisäksi korostanut sitä seikkaa, että väitettyjen tukien ansiosta Sniace saattoi myydä tuotteitaan yhteisössä sen kilpailijoiden keskihintaa noin 20 prosenttia halvemmalla hinnalla. Tämän väitteen tueksi [Lenzing] viittasi Courtauld plc ja Säteri -nimisten yhtiöiden lausuntoihin, jotka on mainittu 28.10.1998 tehdyn päätöksen 15 ja 17 perustelukappaleessa. Vastauksessaan [Lenzing] on täsmentänyt tätä väitettä viittaamalla nimenomaisesti kannekirjelmänsä liitteenä olevaan 18.6.1997 päivättyyn kirjeeseensä, jolla se toimitti komissiolle lisätietoja Euroopan viskoosikuitumarkkinoista. Kyseiseen kirjeeseen sisältyvät muun muassa taulukot, joista ilmenee Sniacen ja [Lenzingin] vuosina 1989–1996 Espanjaan toimittamat viskoosi- ja modaalikuitumäärät sekä Sniacen ja itävaltalaisten tuottajien Ranskaan ja Italiaan toimittamat vastaavat määrät. Kyseisessä kirjeessä esitetään myös tuontihinnat, joita Sniace ja muut tuottajat käyttivät tuonneissa Ranskaan ja Italiaan vuosina 1989–1996. [Lenzingin] vastauksen liitteenä on lisäksi taulukoita, joista ilmenee vastaavat tiedot vuodesta 1997 lähtien aina vuoden 2001 puoliväliin saakka. Näistä eri tiedoista ilmenee, että useimmissa tapauksissa – lukuun ottamatta itäeurooppalaisia tuottajia – Sniacen hinnat olivat alhaisempia kuin muiden eurooppalaisten tuottajien.

88 Komissio ei kiistä sitä, että Sniace myi tuotteitaan halvemmalla hinnalla kuin eurooppalaiset kilpailijansa. Se huomauttaa ainoastaan, että hintojen yleinen noin 30 prosentin aleneminen markkinoilla vuosien 1990 ja 1996 välisenä aikana ei ollut seurausta väitettyjen tukien myöntämisestä Sniacelle vaan

ulkoisista seikoista, kuten Aasiasta peräisin olevista tuonneista. Lisäksi on todettava, että European Chemical News -nimisessä erikoistuneessa julkaisussa olevassa artikkelissa – jonka komissio esitti prosessiväitteensä liitteenä – todetaan, että 'markkinoita seuranneet vahvistavat sen, että Sniace toimii edelleen siten, että sillä on hintoihin sellainen negatiivinen vaikutus, joka ylittää sen, markkina-aseman kannalta, heikon kapasiteetin'.

89 Siten ei ole suljettu pois, että väitettyjen tukien ansiosta – joista eräitä komissio itse on pitänyt "huomattavana etuna" (28.10.1998 tehdyn päätöksen 80 perustelukappale) – Sniace on voinut myydä tuotteitaan alemmalla hinnalla kuin sen kilpailijat, [Lenzing] mukaan luettuna.

90 Komission väite, jonka mukaan [Lenzingin] tulos kyseessä olevien vuosien aikana on ollut hyvä ja se on kasvattanut tuotantoaan, on täysin merkityksetön. Markkina-aseman merkittävästä loukkaamisesta ei nimittäin ole välttämättä aiheuduttava kannattavuuden tai markkinaosuuden alenemista tai toiminnallisten tappioiden kirjaamista. Tässä yhteydessä ratkaistavana oleva kysymys on sen selvittäminen, olisiko kyseessä olevan yrityksen tilanne parempi, mikäli sitä päätöstä, jota se vaatii kumottavaksi, ei olisi olemassa. Kuten [Lenzing] paikkansa pitävästi korostaa, tämän piiriin voi täysin pätevästi kuulua olettama voitosta, jota se ei ole saanut, koska viranomaiset ovat myöntäneet tietyn edun eräälle sen kilpailijoista.

91 Näillä perusteilla [Lenzing] on esittänyt asianmukaisesti syyt, joiden johdosta oli mahdollista, että riidanalaisella päätöksellä loukattiin sen laillisia oikeuksia vaikuttamalla merkittävästi sen markkina-asemaan. Tämän vuoksi on siis katsottava, että riidanalainen päätös koskee kantajaa erikseen."

10 Asiakysymyksen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi Lenzingin esittämän kanneperusteen, jonka mukaan komissio oli rikkonut EY 87 artiklan 1 kohtaa soveltamalla virheellisesti yksityinen velkoja -arviointiperustetta.

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan komissio oli tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että TGSS:n ja Fogasan riidanalaiset toiminnat vastasivat yksityinen velkoja -arviointiperusteen asettamia edellytyksiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustelut tältä osin esitetään valituksenalaisen tuomion 154–160 kohdassa seuraavasti:

"154 Riidanalaisesta päätöksestä ja komission esittämistä asiakirjoista ilmenee, että komissio on katsonut kolmesta syystä, että TGSS ja Fogasa ovat toimineet esillä olevassa asiassa yksityisen velkojan tavoin.

155 Ensinnäkin komissio vertaa kyseisten kahden elimen toimintaa Sniacen yksityisten velkojien toimintaan. Se vetoaa pääasiallisesti siihen seikkaan, että TGSS ja Fogasa ovat käyttäneet pidättäytymisoikeuttaan eivätkä ole osallistuneet lokakuussa 1996 tehtyyn sopimukseen, ja näin ollen toisin kuin yksityiset velkojat, ne eivät ole de facto luopuneet 40 prosentista saataviensa määrästä. – –

156 Tämä ensimmäinen vertaus on ilmeisen selvästi virheellinen. TGSS:n ja Fogasan tilanne oli erilainen kuin Sniacen yksityisten velkojien. Tältä osin on muistutettava, että kyseisillä kahdella elimellä oli pidättäytymisoikeus, että niiden saatavat olivat etuoikeutettuja ja että niillä oli määrättyjä takuita eli TGSS:llä ollut panttioikeus ja Fogasalla ollut kiinteistökiinnitys – –.

157 Toiseksi komissio vetoaa siihen seikkaan, että Banesto ei ryhtynyt saataviensa pakkotäytäntöönpanoon, vaikka niiden vakuutena oli kiinteistökiinnitys. – –

158 On todettava, että tämä toinen vertaus ei selvästikään ole parempi kuin ensimmäinen. Minkään oikeudenkäyntiaineistoon kuuluvan seikan perusteella ei voida olettaa, että Baneston tilanne oli samanlainen kuin TGSS:n ja Fogasan tilanne. Tältä osin on huomattava, että oikeudenkäyntiaineistoon ei sisälly mitään, edes tiivistettyä selvitystä niistä olosuhteista, joiden vallitessa kyseinen pankki teki päätöksen olla ryhtymättä saataviensa pakkotäytäntöönpanoon. – –

159 Kolmanneksi komissio väittää, että tekemällä kyseessä olevat uudelleenjärjestely- ja maksusopimukset, TGSS ja Fogasa '[pyrkivät] maksimoimaan saataviensa takaisinperinnän kärsimättä tappioita' ([riidanalaisen] päätöksen 30 perustelukappale). Komissio täsmentää TGSS:n osalta [riidanalaisen] päätöksen 29 perustelukappaleessa, jossa se viittaa 28.10.1998 tekemäänsä päätökseen, että '[kyseinen elin] on maksimoinut mahdollisuutensa saada takaisin osa velasta, koska se ei ole ryhtynyt ulosmittaamaan saataviaan, mikä olisi mahdollisesti johtanut yrityksen asettamiseen selvitystilaan'.

160 On todettava, että näitä väitteitä ei ole mitenkään näytetty toteen. Ensinnäkin ne ovat ilmeisessä ristiriidassa sen komission esittämän väitteen kanssa, jonka mukaan TGSS:llä ja Fogasalla oli sellaisia etuoikeuksia ja vakuuksia, että niillä ei ollut mitään syytä ryhtyä saataviensa pakkotäytäntöönpanoon. Toiseksi komissiolla ei ollut riittäviä tietoja, jotta se olisi voinut arvioida asiasta täysin tietoisena Sniacen tulevia kannattavuusmahdollisuuksia ja sen elinkelpoisuutta. On todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyydettyä prosessinjohtotoimenpiteenä – – Espanjan kuningaskuntaa esittämään selvityksen Sniacen tulosten kehittymisestä (liikevaihto ja voitto tai tappio) ja sen velkaantumisasteesta vuosina 1991–

2000 se myönsi, ettei sillä ollut noita tietoja. Tässä tilanteessa komission väite, jonka mukaan 'Espanjan hallitus on – – vakuuttanut vastaajalle uskottavalla tavalla, että sosiaaliturvaviranomaiset ovat toimineet – – pyrkimyksenään säilyttää kaikki ne oikeudet, joita niillä Sniaceen nähden oli,' ei ole uskottava. Lisäksi komissiolla ei ollut mitään uskottavaa ja realistista Sniacea koskevaa rakenneuudistussuunnitelmaa. – –"

12 Tämän johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 162 kohdassa, että ensimmäinen kanneperuste oli perusteltu, ja näin ollen se kumosi riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan ilman, että toista kanneperustetta oli tarpeen tutkia.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

13 Espanjan kuningaskunta vaatii valituksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt vaatimukset ja täten jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana ja

– velvoittaa Lenzingin korvaamaan muutoksenhausta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

14 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion ja

– hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt vaatimukset ja

– velvoittaa Lenzingin korvaamaan muutoksenhausta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

15 Lenzing vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– hylkää valituksen

– hyväksyy Lenzingin ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset ja

– velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan muutoksenhausta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja komission korvaamaan ensimmäisessä oikeusasteessa käydystä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Valitus

16 Espanjan kuningaskunta esittää valituksensa tueksi kaksi valitusperustetta. Ensimmäinen koskee Lenzingin ensimmäisessä oikeusasteessa nostaman kanteen tutkittavaksi ottamista ja toinen perustuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virheelliseen tulkintaan yksityinen velkoja -arviointiperusteesta.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

17 Ensimmäisellä valitusperusteellaan Espanjan kuningaskunta, jota komissio tukee, väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että riidanalainen päätös koski Lenzingiä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla erikseen.

18 Ensinnäkin Espanjan hallitus viittaa erityisesti edellä mainitussa asiassa Cofaz ym. vastaan komissio annettuun tuomioon ja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vastoin yhteisön oikeuskäytännön asettamia vaatimuksia päätynyt edellä mainittuun johtopäätökseen käyttämällä perustana ainoastaan Lenzingin osallistumista muodolliseen tutkintamenettelyyn, ilman että se olisi tutkinut – tai joka tapauksessa tutkimalla virheellisesti –, vaikuttiko riidanalainen päätös merkittävästi kyseisen yrityksen markkina-asemaan.

19 Espanjan viranomaiset toteavat tältä osin, että toimenpiteillä, joita Fogasa ja TGSS toteuttivat Sniacen – joka on pieni toimija, jolla on ainoastaan 10 prosentin markkinaosuus – osalta, ei voitu aiheuttaa minkäänlaista vahinkoa Lenzingille, joka puolestaan kuului yhteisön merkittävimpiin viskoosikuitujen tuottajiin lukeutuvaan yritysryhmään. Kyseessä olevana ajanjaksona sekä Lenzingin markkinaosuus että sen liikevoitto kasvoivat.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti kuitenkin nämä seikat huomiotta tai piti niitä merkityksettöminä ja otti sen sijaan huomioon olosuhteet, jotka eivät koskeneet Lenzingin markkinatilannetta vaan yksinomaan Sniacen markkinatilannetta, kuten viimeksi mainitun yrityksen selviytyminen kyseessä olevien

tukitoimenpiteiden tai sen soveltaman hintatason ansiosta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sivuutti näin täysin oikeuskäytännössä asetetun vaatimuksen, joka koskee kantelijayrityksen kilpailutilanteen todellista ja tehokasta loukkaamista.

21 Espanjan hallitus moittii lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se on perustanut Lenzingin väitettyä saamatta jäänyttä voittoa koskevan arviointinsa pääosaltaan Sniacen säilymiseen markkinoilla. Vaikka oletettaisiin, että Lenzingiltä on todella tällä tavoin jäänyt saamatta voittoa, yksinomaan edellä mainitun seikan johdosta ei voida katsoa täytetyksi edellytystä, joka koskee kyseisen yrityksen markkina-aseman merkittävää loukkaamista. Tällaista loukkaamista koskevan edellytyksen johdosta ei lisäksi ole mahdollista käyttää oletuksena sitä, että voittoa on jäänyt saamatta, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt.

22 Espanjan viranomaisten mielestä Lenzingiltä ei missään tapauksessa ole jäänyt saamatta voittoa, mistä on osoituksena se seikka, että kyseisen yrityksen kokonaistilanne parani kyseessä olevan ajanjakson aikana. Ne toteavat lisäksi, että kyseessä olevat toimenpiteet eivät johtaneet pääomasijoitukseen Sniaceen vaan saatavien ja niihin liittyvien korkojen takaisinmaksua koskeviin sopimuksiin, mistä aiheutui kyseiselle yritykselle uusi taloudellinen rasite. Näin ollen asiassa ei voida väittää, että ilman näitä toimenpiteitä Sniacen kilpailijoiden tilanne olisi väistämättä ollut parempi.

23 Komissio lisää, että yhteisön oikeuskäytännöstä ilmenee, että kantelijana olevan kilpailijan on osoitettava asianmukaisesti ne haitalliset vaikutukset, joita sille on tosiasiallisesti ja yksilöllisesti aiheutunut tuen myöntämisen johdosta, sekä sen markkina-aseman loukkaamisen merkityksellisyys. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt nämä vaatimukset huomiotta sikäli kuin kyse on tällaista loukkaamista koskevasta todistustaakasta, sillä se on perustanut arviointinsa ainoastaan markkinoita koskeviin yleistietoihin ja muiden kilpailijoiden kokemiin vaikutuksiin katsoakseen, että riidanalainen päätös koski Lenzingiä erikseen. Lisäksi

vaikka tätä koskevia pyyntöjä esitettiin useita kertoja, Lenzing ei komission mukaan kyennyt ensimmäisessä oikeusasteessa käydyn menettelyn kuluessa esittämään mitään esimerkkiä vahingosta, jota se olisi kärsinyt kyseessä olevien tukitoimenpiteiden johdosta, vaikka sen tulos parani jatkuvasti ja huomattavasti kyseessä olevan ajanjakson aikana.

24 Lenzing sitä vastoin katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut, että riidanalainen päätös koski sitä erikseen. Yhteisön oikeuskäytännössä asetettujen edellytysten mukaisesti se on osoittanut yksityiskohtaisesti ja vakuuttavasti markkina-asemansa merkittävän loukkaamisen esimerkiksi seikoilla, jotka koskivat Sniacen markkinaosuutta, sen säilyttämistä toiminnassa markkinoilla, joille oli tyypillistä ylikapasiteetti ja kilpailijoiden vähäinen määrä, ja kyseisen yrityksen käyttämiä keinotekoisen matalia hintoja. Täten on virheellistä väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tältä osin nojautunut ainoastaan väitetysti saamatta jääneeseen voittoon. Joka tapauksessa tämä seikka on täysin merkityksellinen arvioitaessa Lenzingin kilpailuaseman loukkaamista, koska kyseisen yrityksen tilanne olisi epäilemättä ollut suotuisampi, jos nyt esillä olevan kaltainen kilpailija olisi poistunut markkinoilta. Jäljelle jääneet yritykset olisivat voineet ottaa itselleen vapautuneet markkinaosuudet ja käyttää ylikapasiteettiaan.

25 Lenzingin mukaan se, että sen kilpailutilannetta todella on loukattu, vahvistetaan sellaisella olosuhteiden kokonaisuudella, joka koostuu esillä olevien kahden yrityksen välittömästä kilpailusuhteesta samoilla maantieteellisillä markkinoilla ja samojen asiakkaiden osalta, Sniacen markkinaosuuden kasvamisesta kyseessä olevan ajanjakson aikana, siitä seikasta, että kyseessä oleva toimenpide on toimintatuki, joka on vaikutuksiltaan kilpailua voimakkaasti rajoittava, sekä Lenzingille muodollisessa tutkintamenettelyssä aiheutuneista kuluista ja vaivasta.

26 Lenzing korostaa lisäksi, että Espanjan kuningaskunta ja komissio perustavat väitteensä yhteisön oikeuskäytännön ja erityisesti edellä mainitussa asiassa Cofaz ym. vastaan komissio annetun tuomion kohtuuttoman suppeaan tulkintaan. Tässä

oikeuskäytännössä edellytetään itse asiassa ainoastaan, että kantelijana oleva kilpailija osoittaa, että valtiontuki "on omiaan" vaikuttamaan sen markkina-asemaan, eikä siinä näin vaadita osoitusta "todellisesta ja tehokkaasta" loukkauksesta, mikä merkitsisi kohtuutonta todistustaakkaa kyseisenlaista tukea saavan yrityksen kilpailijoille.

27 Lopuksi Lenzing toteaa, että komissio on vastineessaan antanut kohtuuttoman positiivisen kuvan Lenzingin taloudellisesta tilanteesta kyseessä olevan ajanjakson aikana minimoidakseen esillä olevan tuen vaikutukset. Tätä kuvaa vastaan puhuvat myös eräät tiedot, jotka sisältyvät komission itsensä ensimmäisessä oikeusasteessa käydyssä menettelyssä käyttämiin asiakirjoihin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

28 Ensimmäisellä valitusperusteellaan Espanjan kuningaskunta väittää komission tukemana, että seikat, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin piti sellaisina, että niillä näytettiin toteen Lenzingin markkina-aseman olennainen loukkaaminen, ovat riittämättömiä tällaisen loukkaamisen todellisen olemassaolon toteamiseksi.

29 Aluksi on muistutettava, että EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen toiselle henkilölle osoitetusta päätöksestä vain silloin, kun kyseinen päätös koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen.

30 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätös voi koskea erikseen muita kuin niitä, joille se on osoitettu, ainoastaan silloin, kun tämä päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosi-

asiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista ja ne voidaan näin ollen yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu, on yksilöity (ks. erityisesti asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197, s. 223, Kok. Ep. I, s. 181; asia C-198/91, Cook v. komissio, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2487, Kok. Ep. XIV, s. I-211, 20 kohta ja asia C-78/03 P, komissio v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, tuomio 13.12.2005, Kok. 2005, s. I-10737, 33 kohta).

31 Valtiontukien alalla on erityisesti todettava, että kun muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, riitauttavat tuen arviointia koskevan päätöksen perusteltavuuden, kyseisen päätöksen katsotaan koskevan heitä erikseen, mikäli kyseessä olevan päätöksen kohteena oleva tuki vaikuttaa huomattavasti heidän asemaansa markkinoilla (ks. vastaavasti em. asia Cofaz ym. v. komissio, tuomion 22–25 kohta ja em. asia komissio v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, tuomion 37 ja 70 kohta).

32 Tällaisen loukkaamisen määrittelyn osalta yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että pelkästään se seikka, että riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi on omiaan vaikuttamaan vallitseviin kilpailuolosuhteisiin asianomaisilla markkinoilla ja että kyseessä oleva yritys jollain tavalla kilpaili päätöksestä hyötyneen yrityksen kanssa, ei missään tapauksessa riitä siihen, että kyseisen päätöksen voitaisiin katsoa koskevan mainittua yritystä erikseen (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 10/68 ja 18/68, Eridania ym. v. komissio, tuomio 10.12.1969, s. 459, 7 kohta ja asia C-367/04 P, Deutsche Post ja DHL Express v. komissio, määräys 21.2.2006, 40 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

33 Yritys ei siis voi vedota pelkästään siihen, että se on edunsaajana olevan yrityksen kilpailija, vaan sen on lisäksi osoitettava olevansa sellaisessa tosiasiallisessa tilanteessa, jonka perusteella se voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (asia C-106/98 P, Comité d'entreprise de la Société française de production ym. v. komissio, tuomio 23.5.2000, Kok. 2000, s. I-3659, 41 kohta ja em. asia Deutsche Post ja DHL Express v. komissio, määräyksen 41 kohta).

34 Kuitenkin toisin kuin Espanjan kuningaskunta ja komissio väittävät, yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ei ilmene, että tällaisen erityisaseman, joka yksilöi muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, suhteessa kaikkiin muihin taloudellisiin toimijoihin edellä mainitussa asiassa Plaumann vastaan komissio annetussa tuomiossa tarkoitetulla tavalla, olisi välttämättä johduttava sellaisista seikoista kuin liikevaihdon merkittävä aleneminen, huomattavat taloudelliset tappiot tai markkinaosuuden merkittävä väheneminen kyseessä olevan tuen myöntämisen johdosta.

35 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 43–45 kohdassa, valtiontuen myöntäminen voi loukata toimijan kilpailutilannetta myös muilla tavoin, kuten esimerkiksi johtamalla voiton saamatta jäämiseen tai epäedullisempaan kehitykseen kuin kehitys, joka olisi toteutunut kyseisenlaisen tuen puuttuessa. Vastaavasti tällaisen loukkaamisen voimakkuus voi vaihdella useiden tekijöiden perusteella, kuten kyseessä olevien markkinoiden rakenteen tai tuen luonteen mukaan. Kilpailijan markkinatilanteen huomattavan loukkaamisen toteen näyttämistä ei näin ollen voida rajoittaa tiettyjen sellaisten tekijöiden olemassaoloon, jotka osoittavat sen kaupallisen tai taloudellisen menestyksen heikkenemistä.

36 Lisäksi ei ole mahdotonta, että eräissä tilanteissa yritys onnistuu välttämään tällaisen heikkenemisen tai ainakin rajoittamaan sitä esimerkiksi toteuttamalla säästöjä tai laajentamalla toimintaansa tuottoisimmilla markkinoilla. Espanjan viranomaisten ja komission perustelujen hyväksyminen johtaisi EY 230 artiklan neljännen kohdan tulkintaan, jonka mukaan siitä huolimatta, että kuvatunkaltaisessa tilanteessa yritykselle aiheutuu huomattavia vaikutuksia valtiontuen myöntämisestä kilpailijalle, sillä ei mahdollisesti myönnettäisi olevan asiavaltuutta ryhtyä toimiin kyseessä olevien toimenpiteiden arvioinnista tehdyn päätöksen suhteen.

37 Nyt esillä olevassa asiassa valituksenalaisen tuomion 81–90 kohdasta ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ainoastaan todennut yleisellä tasolla Lenzingin ja Sniacen välisen kilpailutilanteen olemassaoloa, vaan se on perustanut

Lenzingin markkina-aseman loukkaamista koskevan arviointinsa viimeksi mainitun yrityksen esittämien seikkojen muodostamaan kokonaisuuteen, jolla osoitettiin viskoosikuitumarkkinoiden kilpailutilanteen erityislaatuisuus, koska kyseisille markkinoille oli ominaista erittäin vähäinen tuottajien määrä ja huomattava tuotannon ylikapasiteetti, tällaisilla markkinoilla toimivalle yritykselle myönnettävän tuen aiheuttamien vääristymien merkittävyys ja tuen vaikutus Sniacen noudattamaan hintatasoon.

38 Erityisesti julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 45 ja 46 kohdassa esittämistä syistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on voinut perustellusti katsoa valituksenalaisen tuomion 85 kohdassa, että yrityksen pitäminen toiminnassa markkinoilla, joilla vallitsevat viskoosikuitumarkkinoille tyypilliset ominaispiirteet, joita Espanjan hallitus ei ole kiistänyt, on omiaan vaikuttamaan huomattavasti kyseisen yrityksen kilpailijoiden tilanteeseen.

39 Niinpä Lenzingin tilanne on selvästi erilainen kuin tilanne, joka oli kyseessä edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum annetussa tuomiossa (72 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että kantajajärjestön kilpailutilannetta ei loukattu huomattavasti, koska erittäin monia toimijoita – eli kaikkia Euroopan unionin maanviljelijöitä – voitiin pitää kyseessä olleen maanhankintaohjelman edunsaajien kilpailijoina.

40 Lisäksi on todettava, että Espanjan kuningaskunta tai komissio eivät ole esittäneet yhteisöjen tuomioistuimelle mitään seikkoja, joilla osoitettaisiin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetty selvitysaineisto olisi otettu huomioon sillä tavoin vääristyneellä tavalla tai että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiakirja-aineistosta olisi ollut siten virheellistä, että tällä asetettaisiin kyseenalaiseksi yksinomaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluva arviointi tosiseikoista, jotka koskevat Lenzingin markkina-aseman loukkaamista.

41 Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ei myöskään voida komission esittämällä tavalla arvostella siitä, että se on rikkonut todistustaakan jakoa koskevia sääntöjä. Tältä osin riittää, kun todetaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa todennut edellä mainitussa asiassa Cofaz ym. vastaan komissio annettuun tuomioon (28 kohta) perustuvassa oikeuskäytännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti, että Lenzingin oli ainoastaan asianmukaisella tavalla selvitettävä syyt, joiden vuoksi komission päätös on omiaan vahingoittamaan sen oikeutettuja intressejä vaikuttamalla merkittävällä tavalla sen asemaan kyseisillä markkinoilla. Edellä 34–39 kohdassa esitetyistä syistä Lenzingin esiin tuomat ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tutkimat seikat olivat siis omiaan osoittamaan tällaisen loukkaamisen.

42 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

43 Toisessa valitusperusteessaan Espanjan kuningaskunta väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen tulkitsemalla virheellisesti yksityinen velkoja -arviointiperustetta.

44 Espanjan kuningaskunnan mukaan valituksenalaisessa tuomiossa on virheellisesti katsottu yhtäältä, että velkojen uudelleenjärjestelyn hyväksyminen itsessään on vastoin yksityinen velkoja -arviointiperustetta, ja toisaalta, että velkajärjestelysopimuksen noudattamatta jättämisen yhteydessä yksityinen velkoja valitsisi aina ja

väistämättä saataviensa pakkotäytäntöönpanon. Tämä näkemys on ristiriidassa oikeuskäytännön kanssa ja erityisesti Tubacex-tuomion ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-152/99, HAMSA vastaan komissio, 11.7.2002 antaman tuomion (Kok. 2002, s. II-3049) kanssa, joissa nimenomaisesti hyväksyttiin se, että velkajärjestelytoimenpiteet tai jopa velkojen anteeksiantamiset voivat olla täysin yhteensoveltuvia yksityinen velkoja -arviointiperusteen kanssa.

45 Tältä osin Espanjan viranomaiset täsmentävät, että tällaisten toimenpiteiden tutkiminen on aina suoritettava kunkin yksittäistapauksen olosuhteiden mukaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin jättänyt huomioon ottamatta koko joukon seikkoja ja tekijöitä, jotka osoittavat, että kyseessä olevat kaksi espanjalaista julkisoikeudellista elintä ovat saataviensa perinnässä tehneet asianmukaisen päätöksen, joka vastaa yksityisen velkojan toimintaa. Espanjan hallitus viittaa muun muassa siihen, että Sniacen ajautuminen konkurssiin mahdollisen pakkotäytäntöönpanon johdosta olisi johtanut uusiin velkoihin Fogasalle jotka johtuvat palkkojen ja muiden korvausten maksamisesta irtisanotuille työntekijöille, että saataville oli riittävät vakuudet ja ne tuottivat laillista korkoa, että yritys oli jo maksanut takaisin osan veloistaan eikä se ollut ottanut uusia lainoja ja että muut velkojat eivät olleet hakeneet saataviensa täytäntöönpanoa.

46 Espanjan kuningaskunta väittää myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen johtopäätös valituksenalaisen tuomion 146 kohdassa on ristiriitainen, koska siinä yhtäältä myönnetään, että Fogasan osallistuminen asiaan, mistä säädetään työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevassa yhteisön lainsäädännössä, ei itsessään muodosta valtiontukea, ja toisaalta todetaan, että kaikki julkisvallan toimenpiteet, joilla on tarkoitus rahoittaa yrityksen toimintaan liittyviä kuluja – kuten palkkojen maksaminen –, voivat muodostaa valtiontukea aina, kun ne johtavat edun myöntämiseen yritykselle. Tässä valossa Fogasan, jonka tehtävänä nimenomaisesti on vastata taloudellisissa vaikeuksissa olevan yrityksen työntekijöiden palkkojen maksusta, toimenpiteet merkitsisivät aina edun myöntämistä kyseessä olevalle yritykselle.

47 Komissio yhtyy Espanjan kuningaskunnan esittämiin väitteisiin ja lisää, että kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisessa päätöksessä olevan arvioinnin lainvastaiseksi, se ei kunnioittanut komissiolla monitahoisissa taloudellisissa kysymyksissä olevaa laajaa harkintavaltaa. Tähän harkintavaltaan sovelletaan komission mukaan pelkästään ilmeisiin arviointivirheisiin rajoittuvaa tuomioistuinvalvontaa.

48 Kun otetaan huomioon yhtäältä Fogasalla ja TGSS:llä olleet vakuudet ja toisaalta yksityisten velkojien toiminta, komission päätös olla pitämättä riidanalaisia toimenpiteitä valtiontukina ei sen mukaan missään tapauksessa ollut ilmeisen virheellinen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin ylittänyt valvonnalleen asetetut rajat ja korvannut komission harkinnan omalla harkinnallaan, millä ei ainoastaan rikota EY 87 artiklan 1 kohtaa vaan myös loukataan EY:n perustamissopimuksesta ilmenevää yhteisön täytäntöönpano- ja tuomiovallan institutionaalista tasapainoa koskevaa periaatetta.

49 Komissio moittii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta myös siitä, ettei se ole yksityinen velkoja -arviointiperusteen soveltamista koskevassa valvonnassaan tutkinut erikseen yhtäältä Fogasan ja TGSS:n tekemiä velkojen maksamisen lykkäystä ja uudelleenjärjestelyä koskevia sopimuksia ja toisaalta saatavien pakkotäytäntöönpanon hakematta jättämistä, mikäli näitä sopimuksia ei noudatettu. Komission mukaan markkinatalouden sääntöjen mukaisesti toimivan velkojan kannalta tilanne on huomattavan erilainen sen mukaan, onko kyse uudelleenjärjestelysopimuksen tekemisestä vai sen ratkaisemisesta, mitä johtopäätöksiä tarvittaessa on tehtävä, jos velallinen ei noudata tämän kaltaista sopimusta.

50 Lenzing hyväksyy täysin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän arvioinnin ja väittää, että useat Espanjan kuningaskunnan ja komission esittämistä väitteistä on jätettävä tutkimatta, koska niissä ainoastaan toistetaan ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt perustelut tai riitautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiseikoista tai selvitysaineistosta suorittama arviointi.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

51 Aluksi on todettava, että Espanjan kuningaskunnan ja komission toisen valitusperusteen yhteydessä esittämät väitteet perustuvat ajatukseen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi valituksenalaisessa tuomiossa katsonut, että velkojen uudelleenjärjestelysopimusten tekeminen ja pakkotäytäntöönpanon hakematta jättäminen näiden sopimusten noudattamatta jättämisen johdosta eivät koskaan voisi olla yksityinen velkoja -arviointiperusteen mukaisia.

52 Tällaiset väitteet perustuvat kuitenkin valituksenalaisen tuomion merkityksellisten kohtien virheelliseen tulkintaan.

53 Valituksenalaisen tuomion 152–161 kohdasta ilmenee yksiselitteisesti, että toisin kuin Espanjan hallitus ja komissio väittävät, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole perustanut esillä olevia toimenpiteitä koskevaa arviointiaan mitenkään siihen, että velkojen uudelleenjärjestelyä ja takaisinmaksua koskevat sopimukset itsessään ovat lainvastaisia, eikä myöskään sellaiseen olettamaan, että näiden sopimusten noudattamatta jättämisen yhteydessä kaikki yksityiset velkojat olisivat väistämättä käynnistäneet täytäntöönpanomenettelyt saataviensa perimiseksi. Edellä mainituista kohdista ilmenee päinvastoin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että kyseisen yksittäistapauksen tosiseikkojen ja olosuhteiden valossa komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen.

54 Tässä tilanteessa valtaosalla Espanjan viranomaisten ja komission esittämistä väitteistä pyritään itse asiassa kyseenalaistamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen selvitysaineistoa koskeva arviointi, koska niillä moititaan mainittua tuomioistuinta siitä, ettei se ole ottanut huomioon eräitä seikkoja, joita ensin mainitut pitävät merkityksellisinä, tai että se on ottanut huomioon joitain muita seikkoja, jotka mainittujen osapuolten mukaan ovat merkityksettömiä. Tämä arviointi ei kuitenkaan kuulu yhteisöjen tuomioistuimen valvontavallan piiriin lukuun ottamatta tilannetta, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyt tosiseikat ja selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, mitä nyt esillä olevassa asiassa ei ole näytetty tapahtuneen ja mihin Espanjan hallitus ei

ole edes vedonnut (ks. vastaavasti mm. asia C-53/92 P, Hilti v. komissio, tuomio 2.3.1994, Kok. 1994, s. I-667, 42 kohta; yhdistetyt asiat C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomio 7.1.2004, Kok. 2004, s. I-123, 49 kohta ja asia C-206/04 P, Mülhens v. SMHV, tuomio 23.3.2006, Kok. 2006, s. I-2717, 28 kohta).

55 Tämän johdosta esillä oleva valitusperuste on jätettävä tutkimatta sikäli kuin se kohdistuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen selvitysaineiston osalta suorittamaan arviointiin.

56 Ensinnäkin on muistutettava sen väitteen osalta, joka perustuu siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi ylittänyt valvonnan sellaisen tason, joka sille oikeuskäytännön mukaan kuuluu alalla, joka johtaa monitahoisiin taloudellisiin arviointeihin, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin tunnustaa komissiolla olevan harkintavaltaa taloudellisissa asioissa, se ei tarkoita sitä, että yhteisöjen tuomioistuinten on pidättäydyttävä valvomasta sitä, miten komissio on tulkinnut taloudellisluonteisia seikkoja (asia C-12/03 P, komissio v. Tetra Laval, tuomio 15.2.2005, Kok. 2005, s. I-987, 39 kohta).

57 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuinten on paitsi tutkittava esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, muodostavatko nämä todisteet merkityksellisten seikkojen kokonaisuuden, joka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty (ks. vastaavasti asia 98/78, Racke, tuomio 25.1.1979, Kok. 1979, s. 69, Kok. Ep. IV, s. 297, 5 kohta; asia C-16/90, Nölle, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. I-5163, 12 kohta; em. asia komissio v. Tetra Laval, tuomion 39 kohta ja asia C-326/05 P, Industrias Químicas del Vallés v. komissio, tuomio 18.7.2007, Kok. 2007, s. I-6557, 76 kohta). Tässä valvonnassa yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei kuitenkaan ole korvata omalla taloudellisia seikkoja koskevalla arvioinnillaan komission arviointia (asia C-323/00 P, DSG Dradenauer Stahlgesellschaft v. komissio, määräys 25.4.2002, Kok. 2002, s. I-3919, 43 kohta).

58 Lisäksi on todettava, että kun yhteisön toimielimellä on laaja harkintavalta, tiettyjen menettelyllisten takeiden noudattamisen valvonta on erityisen tärkeää. Yhteisöjen tuomioistuin on tältä osin täsmentänyt, että näihin takeisiin kuuluvat toimivaltaisen toimielimen velvoite tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat sekä perustella päätöksensä riittävällä tavalla (ks. asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok. 1991, s. I-5469, Kok. Ep. XI, s. I-485, 14 kohta ja yhdistetyt asiat C-258/90 ja C-259/90, Pesquerias De Bermeo ja Naviera Laida v. komissio, tuomio 7.5.1992, Kok. 1992, s. I-2901, 26 kohta).

59 Nyt esillä olevassa asiassa on ilmeisen selvää, että komission tutkinta siitä, voidaanko tietyt toimenpiteet luokitella valtiontueksi siitä syystä, että viranomaiset eivät olleet toimineet samoin kuin yksityinen velkoja olisi toiminut, edellyttää taloudellisesti monitahoisen arvioinnin suorittamista.

60 Mitä tulee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tähän komission tutkintaan kohdistamaan valvontaan, valituksenalaisen tuomion 154–160 kohdasta ilmenee, että korvaamatta omalla taloudellisia seikkoja koskevalla arvioinnillaan komission arviointia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on pelkästään tuonut esiin yhtäältä eräitä selkeitä ristiriitoja, jotka perustuivat itse riidanalaisen päätöksen sisältöön ja jotka koskivat sitä vertailua, jonka komissio oli suorittanut julkisten velkojien ja yksityisten velkojien tilanteiden välillä, ja toisaalta sellaisten tekijöiden puuttumisen, joilla tuettaisiin johtopäätöstä, johon komissio oli päätynyt erään tällaisen yksityisen velkojan osalta samoin kuin Sniacen tulevien kannattavuus- ja elinkelpoisuusmahdollisuuksien osalta.

61 Näin toimiessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on noudattanut siihen tuomioistuinvalvontaan, jota yhteisöjen tuomioistuimet voivat harjoittaa taloudellisesti monitahoisten arviointien suhteen, kuuluvia rajoja.

62 Näillä perusteilla toinen valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta ja se on osittain perusteeton.

63 Koska yksikään Espanjan kuningaskunnan valituksensa tueksi esittämistä valitusperusteista ei ole menestynyt, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

64 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Lenzing on vaatinut, että Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut tässä oikeusasteessa, ja koska viimeksi mainittu on hävinnyt asian, Espanjan kuningaskunta on omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi velvoitettava korvaamaan Lenzingin oikeudenkäyntikulut.

65 Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Espanjan kuningaskunta velvoitetaan omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi korvaamaan Lenzing AG:n oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset